

МЕТОДИКА за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания

Обн., ДВ, бр. 27 от 2.04.2019 г., в сила от 1.04.2019 г., изм. и доп., бр. 33 от 7.04.2020 г., в сила от 13.03.2020 г. до отмяна на извънредното положение, обявено с Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., доп., бр. 48 от 26.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г., изм., бр. 58 от 13.07.2021 г., в сила от 13.07.2021 г.

Чл. 1. (1) С методиката се урежда начинът за изготвянето на индивидуална оценка на потребностите на хората с увреждания по смисъла на чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания, включително оценката за потребността от предоставяне на социални услуги, лична помощ или друг вид подкрепа при условия и по ред, определени със закон.

(2) Тази методика се основава на био-психо-социалния модел при съобразяване на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето на Световната здравна организация (МКФУЗ).

(3) Методиката разглежда увреждането като обобщено следствие от нарушение във функционирането на човека с увреждане, което е събирателно понятие, обхващащо всички функции и структури на организма, дейности и възможности за социално приобщаване.

(4) Чрез модела по ал. 2 се съобразяват:

1. функционалност на човека с увреждане – за извършването на дадено действие човекът с увреждане трябва да притежава съответната функционалност на организма, в т.ч. физическа, психическа, интелектуална и сетивна функционалност, която позволява пълноценното му участие в обществения живот;

2. възможности – обкръжаващата среда не възпрепятства човека с увреждане да осъществи функционалността си чрез съответните действия;

3. воля – човекът с увреждане трябва да има желание за извършване на конкретни действия (освен ако недостатъчното желание е израз на болест или функционално нарушение).

(5) Целта на индивидуалната оценка по чл. 20, ал. 1 от Закона за хората с увреждания е получаване на детайлна информация за ситуацията относно участието на човека с увреждане в обществото и установяване на индивидуалните потребности от подкрепа.

(6) Тази методика в съответствие с МКФУЗ обхваща следните девет области на живота:

1. обучение и прилагане на знанията;

2. общи задачи и изисквания;

3. комуникация;

4. мобилност;

5. самостоятелна грижа;

6. домашен бит;

7. междуличностни взаимодействия и отношения;

8. основни области на ежедневиия живот;

9. граждански и обществен живот.

(7) При изготвяне на индивидуалната оценка на потребностите дейността на

специализирания отдел по чл. 21, ал. 1 от Закона за хората с увреждания се осъществява при спазване на принципите по чл. 4 от Закона за хората с увреждания и с цел постигане на:

1. прозрачност и обективност – включване и активно участие на човека с увреждане в целия процес, и по-специално използване на разбираеми и прозрачни инструменти; за целите на проследяване на резултатите е необходимо водене на прегледна документация;
2. междуинституционалност – нуждите на човека с увреждане и мерките за оказване на подкрепа трябва да се определят цялостно, като бъдат предвидени в рамките на едно общо планиране за социално приобщаване в обществото, в съответствие с разпоредбите на Закона за хората с увреждания;
3. интердисциплинарност – в зависимост от конкретния случай могат да бъдат поканени и други специалисти или експерти;
4. ориентация към приемане – определянето на мерките за подкрепа да се постига по взаимно съгласие; това изисква участие на човека с увреждане в процеса чрез гарантиране на яснота и прозрачност и при съобразяване с неговите желания и цели;
5. индивидуален подход – всички стъпки в рамките на процеса при изготвяне на индивидуалната оценка трябва да бъдат персонално адаптирани към потребностите на човека с увреждане;
6. личностна ориентация – за гарантиране принципа на личностна ориентация трябва да се опознаят животът на човека с увреждане, конкретните житейски обстоятелства, както и неговият опит; всичко това следва да бъде взето предвид при определянето на потребностите и при конкретното планиране на необходимите подкрепящи мерки, както и нарушенията във функционирането и произтичащите от тях ограничения за социално приобщаване;
7. външните фактори – вземане под внимание на факторите на обкръжаващата среда при определяне на потребностите; това се отнася и за предоставянето на конкретни мерки за подкрепа и документиране на релевантните фактори и бариери в тази област;
8. целенасоченост – осигуряване на адекватна подкрепа за човека с увреждане.

Чл. 2. (1) Индивидуалната оценка на потребностите се изготвя по образец (приложение 1) по ред, определен с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания, и съдържа три компонента:

1. компонент I – включва информация за човека с увреждане във връзка с обстоятелства от социален, семеен, битов и здравен характер и други, свързани с неговите затруднения и с възможността за неговото социално приобщаване, посочена във формуляра за самооценка;
2. компонент II – включва обективни констатации на служителя, водещ случая, относно наличните функционални затруднения и бариери на човека с увреждане при изпълнението на ежедневните и други дейности; компонент II се формира на базата на информацията в компонент I и в приложение 2;
3. компонент III – включва заключения, свързани с конкретни целенасочени подкрепящи мерки, в съответствие със заявените и установени индивидуални потребности на човека с увреждане; заключенията могат да включват финансова подкрепа по реда на Закона за хората с увреждания; необходимост от ползването на социални услуги при условия и по ред, определени със закон; необходимост от предоставяне на определен брой часове за лична помощ при условия и по ред, определени със закон, или необходимост от предоставяне на друг вид подкрепа при условия и по ред, определени със закон.

(2) Информацията в компонент I и компонент II се попълва от социалния работник, водещ случая.

(3) Информацията в компонент III се попълва от специализирания отдел към дирекция "Социално подпомагане".

Чл. 3. (1) Индивидуалната оценка на потребностите по чл. 2 се изготвя на базата на формуляр за попълване от служител, водещ случая (приложение 2), съдържащ 10 части, както следва:

1. информация за човека с увреждане;
2. констатации на органи на медицинската експертиза;
3. информация за функционалната недостатъчност/здравословното състояние на човека с увреждане;
4. информация за наличните проблеми с функционирането на човека с увреждане;
5. информация за отражението на ограниченията в живота на човека с увреждане;
6. участие в образователния процес или на пазара на труда;
7. обкръжение на човека с увреждане и необходимост от социални услуги/лична помощ;
8. целеви помощи;
9. предоставяне на месечна финансова подкрепа;
10. желание на човека с увреждане и допълнителна информация.

(2) При изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите се попълват относимите части от приложение 2 при съобразяване със заявената потребност на човека с увреждане.

(3) Части 4 и 5 от приложение 2 се попълват единствено при заявена потребност от предоставяне на механизма лична помощ, като се вземат предвид възрастта на човека с увреждане и обичайните за нея състояния и умения с цел установяване на автономността. За попълването на части 4 и 5 служителят, водещ случая, задължително:

1. осъществява личен контакт с човека с увреждане и го посещава в дома му за установяване на реалните му затруднения и потребности, и
2. провежда интервю с човека с увреждане или с неговия законен представител или с човека, който полага грижи за него.

(4) Формулярът за самооценка на човека с увреждане по чл. 21, ал. 3, т. 2 от Закона за хората с увреждания се разработва в съответствие със структурата по ал. 1, т. 4 – 10.

Чл. 4. (1) Правото на финансова подкрепа за предоставянето на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, посочени в списъците по чл. 61, ал. 1 от Закона за хората с увреждания, се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и на базата на представен медицински документ, издаден от Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) или лекарските консултативни комисии (ЛКК), удостоверяващ необходимостта от помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия и техния вид съобразно конкретните нужди на човека с увреждане.

(2) Финансовата подкрепа за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на целева помощ, която се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

(3) Финансовата подкрепа по ал. 1 не се предоставя за медицинските изделия, които се

заплащат напълно или частично от Националната здравноосигурителна каса.

Чл. 5. (1) Правото на финансова подкрепа за покупка на лично моторно превозно средство се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и при едновременно съобразяване на следните условия:

1. средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца да е равен или по-нисък от линията на бедност;
2. определената степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане от ТЕЛК (НЕЛК) да е над 90 на сто;
3. човекът с увреждане е работещ или учащ;
4. човекът с увреждане е със затруднения в придвижването.

(2) Финансовата подкрепа по ал. 1 се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на целева помощ, която се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

(3) Правото на повторно ползване на целевата помощ по ал. 1 се осъществява след изтичането на 5-годишен срок от предишното ѝ получаване при установена потребност в заключението на новата изготвена индивидуална оценка.

Чл. 6. (1) Правото на финансова подкрепа за приспособяване на жилище се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и при едновременно съобразяване на следните условия:

1. човекът с увреждане има определена степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане над 90 на сто или е дете с определени вид и степен на увреждане от ТЕЛК (НЕЛК);
2. човекът с увреждане се придвижва с инвалидна количка, и
3. средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е равен или по-нисък от линията на бедност.

(2) Финансовата подкрепа по ал. 1 се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на целева помощ, която се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

(3) Правото на повторно ползване на целевата помощ по ал. 2 се осъществява след изтичането на 10-годишен срок от предишното ѝ получаване при установена потребност в заключението на новата изготвена индивидуална оценка.

Чл. 7. (1) Правото на финансова подкрепа за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги се осъществява веднъж годишно при заявена потребност във формуляра за самооценка и при съобразяване на следните условия:

1. човекът с увреждане има определена степен на трайно намалена работоспособност над 90 на сто от ТЕЛК (НЕЛК) или е дете с трайни увреждания или е военноинвалид;
2. наличие на медицинско предписание от лекар специалист за конкретни нужди от провеждане на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги.

(2) Финансовата подкрепа по ал. 1 се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на целева помощ, която се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

(3) Лицата по ал. 1 с определена потребност от чужда помощ имат право на целева помощ за покриване на разходите за един придружител, ако ползват такъв, и това се отразява в заключението.

Чл. 8. (1) Правото на финансова подкрепа за наем на общинско жилище се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и при съобразяване на следните условия:

1. човекът с трайно увреждане е самотен или е самотен родител с дете с трайни увреждания и е страна по сключения договор за наем, или
2. човекът с трайно увреждане е поставен под пълно запрещение и страна по сключения договор за наем е неговият законен представител.

(2) Финансовата подкрепа по ал. 1 се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на целева помощ, която се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания. В заключението се отразява, че жилищното настаняване е извършено при условия и по ред, определени в Закона за общинската собственост.

Чл. 9. (1) Правото на месечна финансова подкрепа и определянето на нейния размер съгласно чл. 70 от Закона за хората с увреждания се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и при съобразяване на степента на трайно намалена работоспособност или вида и степента на увреждане на човека с увреждане.

(2) Финансовата подкрепа по ал. 1 се определя с конкретно заключение в оценката и се предоставя под формата на месечни плащания в рамките на срока на действие на оценката. При определяне на размера на месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 4 и 5 от Закона за хората с увреждания се взема предвид видът на получаваната пенсия съгласно Кодекса за социално осигуряване.

(3) Заключение по ал. 2 съдържа периода, за който следва да бъде отпусната финансовата подкрепа по ал. 1, както и нейния размер като процент от линията на бедност.

(4) Месечната финансова подкрепа се изплаща при условия и по ред, определени с Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания.

Чл. 10. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от **2021 г.**, в сила от 13.07.2021 г.) Правото на предоставяне на лична помощ се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка. Определянето на броя часове за лична помощ се основава на следните четири степени на зависимост от интензивна подкрепа:

1. първа степен на зависимост – до 15 часа месечно право на лична помощ;
2. втора степен на зависимост – до 42 часа месечно право на лична помощ;
3. трета степен на зависимост – до 84 часа месечно право на лична помощ;
4. четвърта степен на зависимост – до 168 часа месечно право на лична помощ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 58 от **2021 г.**, в сила от 13.07.2021 г.) При изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите степента на зависимост се определя за човека с увреждане в зависимост от възрастовата група, в която попада:

1. за хората с увреждания над 18-годишна възраст;
2. за хората с увреждания от 12- до 18-годишна възраст включително;
3. за хората с увреждания до 12-годишна възраст.

(3) Конкретният месечен брой часове за предоставяне на лична помощ за човека с увреждане се определя в съответствие с част 7, т. 7.3 от приложение 2:

1. конкретният месечен брой часове за предоставяне на лична помощ за човека с увреждане се изчислява, както следва:

а) за хората с увреждания над 18-годишна възраст – полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,235;

б) за хората с увреждания от 12- до 18-годишна възраст включително – полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,313;

в) за хората с увреждания до 12-годишна възраст полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,556;

2. коефициентите по букви "а", "б" и "в" са получени, като максималният брой часове е разделен на максималния брой точки от приложимите въпроси съобразно възрастта на човека с увреждане;

3. в случаите, когато полученият резултат по т. 1 не е цяло число, се закръглява до десетичния знак:

а) когато цифрата от последния разряд (считано от ляво надясно) е 0, 1, 2, 3 или 4, цифрата на последния разряд остава непроменена;

б) когато цифрата от последния разряд (считано от ляво надясно) е 5, 6, 7, 8 или 9, цифрата на последния разряд се увеличава с едно.

(4) Заключението въз основа на установена потребност от предоставяне на лична помощ задължително съдържа уточнение за периода, за който личната помощ следва да бъде отпусната, както и конкретния брой часове лична помощ, определени по реда на ал. 3.

(5) Въз основа на заключението по ал. 4 се издава направление за предоставяне на личната помощ с определения брой часове и уточнен период. Направлението е със задължителен характер за отговорния орган и/или организация.

Чл. 11. (1) (Изм. – ДВ, бр. 58 от **2021 г.**, в сила от 13.07.2021 г.) Правото за предоставяне на лична помощ се осъществява при заявена потребност във формуляра за самооценка и в случай че:

1. човекът е с трайно увреждане с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ;

2. детето е с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ.

(2) До 30 юни 2020 г. Министерството на труда и социалната политика изготвя анализ за предоставянето на личната помощ и внася в Народното събрание доклад, който може да съдържа предложения за усъвършенстване на законодателството в областта на личната помощ във връзка с § 7 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за личната помощ, за определяне на параметрите на механизма лична помощ, приложими от 1 януари 2021 г.

(3) До 31 декември 2020 г. ползватели на лична помощ могат да бъдат само лицата по ал. 1, като във връзка с § 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за личната помощ максималният брой часове, който би могъл да се предостави за лична помощ, се определя, както следва:

1. за първа степен – умерена зависимост/затруднения – до 15 часа месечно;

2. за втора степен – тежка зависимост/затруднения – до 42 часа месечно;

3. за трета степен – много тежка зависимост/затруднения – до 84 часа месечно;

4. за четвърта степен – тотална зависимост/затруднения – до 168 часа месечно.

Чл. 12. (1) Необходимостта от ползване на съответна социална услуга/вид дейност се установява при заявена потребност във формуляра за самооценка и въз основа на информацията за отражението на ограниченията в живота на човека с увреждане и за

наличните проблеми с функционирането.

(2) Установената потребност по ал. 1 се отразява с конкретно заключение в оценката. Заключението задължително съдържа уточнението, че ползването на вида социална услуга се осъществява при условия и по ред, определени със закон.

(3) Въз основа на заключението по ал. 2 се издава направление за установената необходимост от ползване на съответна социална услуга/вид дейност, с което се насочва към отговорния орган или организация.

Чл. 13. (1) Потребността от предоставянето на друг вид подкрепа се установява при наличие на заявена потребност във формуляра за самооценка, на базата на информацията от представените медицински документи или експертно решение на ТЕЛК (НЕЛК) и въз основа на информацията за отражението на ограниченията в живота на човека с увреждане и за наличните проблеми с функционирането.

(2) Човекът с увреждане се оценява за необходимостта от следните видове подкрепа:

1. финансиране на дейности за изграждане на достъпна жилищна среда и лична мобилност;
2. насочване към ползване на услуги по заетостта;
3. насочване към конкретен вид рехабилитационни услуги;
4. насочване към подкрепа от образование и професионално обучение;
5. други подкрепящи мерки съобразно конкретния случай.

(3) Установената потребност по ал. 1 се отразява с конкретно заключение в оценката. Заключението задължително съдържа уточнението, че условията и редът, при които ще се предоставя съответната мярка по ал. 2, са определени със закон.

(4) Въз основа на заключението по ал. 3 се издава направление за необходимостта от ползване на съответната подкрепяща мярка, което се насочва към отговорния орган или организация.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 33 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.)

§ 1. (Предишен параграф единствен – ДВ, бр. 33 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.) След изтичането на 3 месеца от влизането в сила на методиката Министерството на труда и социалната политика съвместно с Агенцията за социално подпомагане извършва последваща оценка на въздействието на методиката и предприема съответни действия.

§ 2. (Нов – ДВ, бр. 33 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 48 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) За времето на обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България или обявена извънредна епидемична обстановка разпоредбата на чл. 3, ал. 3, т. 1 не се прилага.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 48 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) За времето на обявено извънредно положение по чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България или обявена извънредна епидемична обстановка интервюто по чл. 3, ал. 3, т. 2 се провежда само по телефон или по електронна поща.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 62 на Министерския съвет от 2 април 2020 г.

за допълнение на Методиката за извършване на индивидуална оценка

на потребностите от подкрепа за хората с увреждания

(ДВ, бр. 33 от 2020 г. в сила от 13.03.2020 г.)

§ 2. Постановлението влиза в сила от 13 март 2020 г. и се прилага до отмяна на извънредното положение, обявено с Решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ДВ, бр. 22 от 2020 г.).

Приложение 1

към чл. 2

Индивидуална оценка на потребностите за хората с увреждания

по заявление-декларация с №/.....20.....г.

Компонент I: Информация за човека с увреждане¹

Персонална информация (име, презиме и фамилия; настоящ адрес; възраст; пол; социален статус)	
Самооценка за затрудненията в домашна среда и извън нея	
Друга информация	

Компонент II: Обективни констатации за функционалните затруднения и бариери на човека с увреждане при изпълнението на ежедневните и други дейности²

Степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, както и здравословно състояние към момента на оценката (медицински документ, издаден от лекарска консултативна комисия (ЛКК), Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК) или Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК), други)	
Вид на затруднения във функционирането	
Степен на затруднения във функционирането	
Степен на включване в социалната среда	

¹ Информацията в компонент I се попълва от служителя, водещ случая.

² Информацията в компонент II се попълва от служителя, водещ случая.

Мобилност в социалната среда и затруднения извън дома	
Необходимост от предоставяне на конкретен вид подкрепа	
Други налични функционални затруднения и бариери при изпълнението на ежедневните и други дейности, установени на база на самооценката на човека с увреждане и констатирани по време на изготвянето на оценката	

Компонент III: Заключение с конкретни подкрепящи мерки³

1. 2. 3. 4. (Компонент III се попълва въз основа на констатациите в компонент II)	
--	--

Дата на изготвяне:	Срок на валидност:
--------------------	--------------------

Изготвил компонент I и компонент II служител, водещ случая:

.....
(име и фамилия/подпис)

Изготвили компонент III:

.....
(име и фамилия на служител, водещ случая/подпис)

.....
(име и фамилия/подпис)

.....
(име и фамилия/подпис)

Забележка. Индивидуалната оценка на потребностите се съобщава писмено на лицето, подало заявлението-декларация, заедно с издадените заповеди и направления.

³ Информацията в компонент III се попълва от специализирания отдел към дирекция „Социално подпомагане“.

Формуляр за попълване от служител, водещ случая

за извършване на индивидуална оценка на потребностите
по заявление-декларация с №/.....20.....г.

Дата на попълване на формуляра	
Име на социалния работник, водещ конкретния случай	

1 част: Информация за човека с увреждане

Име, презиме и фамилия	
Дата на раждане	
Настоящ адрес (град, община, област, ж.к., улица №, ет., ап.)	
Телефон	
Електронен адрес	
Ползва ли социална/и услуга/и или лична помощ?	Да Не Уточнете каква:
Получава ли някакъв вид подкрепа към момента на оценката?	Да Не Уточнете каква:

Име и фамилия на законен представител съгласно чл. 21, ал. 2, т. 2-4 от Закона за хората с увреждания	
Адрес, телефон за контакт, електронен адрес	
Близки лица (семейство, роднини, приятели, други доверени лица)	1. 2.
Адрес, телефон за контакт, електронен адрес на близките лица	1. 2.
Личен лекар/лекуващ лекар: име и фамилия, телефон за контакт	

2 част: Констатации на органи на медицинската експертиза

Тази част се попълва на базата на официални документи на органите на медицинската оценка

НЕЛК/ТЕЛК/ЛКК:	Да – вид, номер и дата на документа: Не
Друг медицински документ: (попълва се при необходимост)	Да – вид, номер и дата на документа: Не
Степен на увреждане: трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, включително с определена чужда помощ	

3 част: Информация за функционалната недостатъчност/здравословното състояние на човека с увреждане

В тази част се попълва информация за вида и степента на увреждането по всяка една от секциите независимо от това, кое е водещото в неговото състояние. Ако човекът с увреждане няма съответния проблем, се посочва „не“ и не се попълва.

3.1. Интелектуална недостатъчност

Интелектуална недостатъчност	ДА	НЕ
Становище на медицинския специалист, при необходимост:		
Медицински специалист, изготвил експертизата: име, специалност и информация за контакт		

3.2. Физическа недостатъчност

Физическа недостатъчност	ДА	НЕ
Становище на медицинския специалист, при необходимост:		
Медицински специалист, изготвил експертизата: име, специалност и информация за контакт		

3.3. Психическа недостатъчност

Психическа недостатъчност (включително деменция, разстройства от аутистичния спектър и поведенчески или личностни разстройства и други)	ДА	НЕ
Становище на медицинския специалист, при необходимост:		
Медицински специалист, изготвил експертизата: име, специалност и информация за контакт		

3.4. Сетивна недостатъчност

Сетивна недостатъчност (зрителна, слухова и друга)	ДА	НЕ
Становище на медицинския специалист, при необходимост:		
Медицински специалист, изготвил експертизата: име, специалност и информация за контакт		

3.5. Други установени заболявания

Други заболявания	ДА	НЕ
Уточнете какви:		
Становище на медицинския специалист, при необходимост:		
Медицински специалист/специалисти, изготвил/изготвили експертизата: име, специалност и информация за контакт		

4 част: Информация за наличните проблеми с функционирането на човека с увреждане¹

В тази част се попълва информация за проблемите на човека с увреждане в четири области – двигателно функциониране, самообслужване, ориентация, самозащита и психосоциални функции. Приема се, че е наличен проблем тогава, когато човекът с увреждане изпитва сериозни затруднения от съответното функционално ограничение. За всеки отделен въпрос се посочва по скалата степента, в която човекът с увреждане е зависим от грижа.

¹ Част 4 се попълва само при заявена потребност за предоставяне на механизма лична помощ.

Степени на зависимост/затруднения, приложими за част 4 и част 5².
Дефинирането на проблем при човека с увреждане и необходимостта от оказване на подкрепа за всички относими секции по-долу, се извършва по следната скала:

4 = има проблем: степен на тотална зависимост/затруднения
3 = има проблем: степен на много тежка зависимост/затруднения
2 = има проблем: степен на тежка зависимост/затруднения
1 = има проблем: степен на умерена зависимост/затруднения
0 = няма проблем/няма нужда от подкрепа

² Степени 1, 2, 3 се определят в зависимост от затрудненията, установени на базата на конкретизиращите въпроси към основния въпрос. Степен 4 се определя при установена цялостна зависимост/затруднение по съответния основен въпрос.

4.1. Двигателно функциониране

4.1. Проблеми, свързани с двигателното функциониране По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблем, се отбелязва „0“.	Проблеми:					
	4.1.1. Самостоятелно и осъзнато използва ръцете си, като хваща и премества чаша, отваря и затваря врата, пуска и спира чешма	0	1	2	3	4
	4.1.2. Самостоятелно и осъзнато извършва фини движения с ръцете си, като рязане с ножица, закопчаване и разкопчаване, използва молив по предназначение	0	1	2	3	4
	4.1.3. Самостоятелно и осъзнато използва краката си, като ходи, кляка, стои изправен	0	1	2	3	4
	4.1.4. Самостоятелно и осъзнато променя положението на тялото си, като се обръща в леглото, преминава от легнало положение в седеж, преминава от седеж в изправена позиция	0	1	2	3	4
	4.1.5. Самостоятелно и осъзнато координира движенията на тялото си, като може да докосва части от тялото си, да се навежда, да извършва съгласуваност на движенията си	0	1	2	3	4
	4.1.6. Самостоятелно и осъзнато се премества и се придвижва в дома, като става от леглото, придвижва се в помещението и в рамките на цялото жилище	0	1	2	3	4
	4.1.7. Самостоятелно и осъзнато се придвижва пеша на кратки разстояния, като до 50, 250 и 500 метра	0	1	2	3	4
	4.1.8. Самостоятелно и осъзнато се изкачва и слиза по стъпала, като може да преодолява бордюри, може да използва превозно средство, да изкачва етаж	0	1	2	3	4
	4.1.9. Самостоятелно и осъзнато преодолява препятствия извън дома, като неравен терен, наклон и други бариери	0	1	2	3	4
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 4.1.1. - 4.1.9.)	Общ брой точки:					

4.2. Самообслужване

4.2. Проблеми, свързани със самообслужването По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблем, се отбелязва „0“.	Проблеми:					
	4.2.1. Самостоятелно мие части на тялото си или изпълнява други дейности за лична хигиена, като мие ръце, мие зъби, мие други части на тялото си	0	1	2	3	4
	4.2.2. Самостоятелно се къпе, като мие косата си, къпе цялото си тяло, подсушава се	0	1	2	3	4
	4.2.3. Самостоятелно посещава подходящото място за тоалетна и използва тоалетната, като се събува, сяда, хигиенизира се	0	1	2	3	4
	4.2.4. Самостоятелно се храни и пие от чаша, като разпознава храната като такава, използва прибори, сервира храната си	0	1	2	3	4
	4.2.5. Самостоятелно се съблича и облича, като достига, разпознава, облича и ползва дрехите и обувките по предназначение	0	1	2	3	4
	4.2.6. Самостоятелно ляга и става от сън, като вдига завивката, ляга и се завива, отвива се и става	0	1	2	3	4
	4.2.7. Самостоятелно се грижи за здравословното си състояние, като разпознава и дозира, приема лекарствени продукти под час и в определена доза или самостоятелно използва медицински средства (инжекции, кислород, други)	0	1	2	3	4
(въпросът е неприложим за човек с увреждане до 18-годишна възраст)						
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 4.2.1. - 4.2.7.)	Общ брой точки:					

4.3. Ориентация и самозащита

4.3. Има ли човекът с увреждане нарушения в ориентацията и самозащитата? По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблем, се отбелязва „0“.	Проблеми:					
	4.3.1. Самостоятелно се ориентира за себе си, за време, местоположение и пространство, като разпознава ден, нощ, месец, година, в кой град се намира и на кое място спрямо улици, сгради и хора	0	1	2	3	4
	4.3.2. Самостоятелно и осъзнато може да поиска помощ за състоянието си и да съобщи за наличието на проблеми, като вербално, чрез алтернативен начин на комуникация (жестове, мимики, символи) или чрез други средства	0	1	2	3	4
	4.3.3. Самостоятелно и осъзнато може да избегне ситуации на риск в дома и извън него, като пресичане на улица, предпазване и самосъхранение при ползване на техника или битова химия	0	1	2	3	4
	4.3.4. Има самостоятелен достъп и сигурност в дома, като отключва и заключва врати, отваря и затваря прозорци, не отваря на непознати	0	1	2	3	4
	4.3.5. Има необходимост от специални предпазни мерки, като рисково поведение, загуба на съзнание или агресия/автоагресия	0	1	2	3	4
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 4.3.1. - 4.3.5.)		Общ брой точки:				

4.4. Психосоциални функции

4.4. Има ли човекът с увреждане проблеми с психосоциални функции? По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблем, се отбелязва „0“.	Проблеми с:					
	4.4.1. Концентрация и устойчивост на вниманието, като задържа вниманието си за 5 минути, 20 минути, 45 минути	0	1	2	3	4
	4.4.2. Спазване на социално поведение, като разбира, приема и спазва социални норми или инструкции на поведение навън, в позната домашна обстановка или в затворена непозната среда (детска градина, училище, социални услуги, обществена сграда, работно място, други)	0	1	2	3	4
	4.4.3. Самостоятелно и осъзнато организира ежедневието си, като се справя с рутинните ситуации или проблеми в домашна среда, в затворена среда извън дома, при срещи и социални контакти	0	1	2	3	4
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 4.4.1. - 4.4.3.)		Общ брой точки:				

5 част: Информация за отражението на ограниченията в живота на човека с увреждане³

В тази част се попълва информация за отражението на ограниченията върху живота на човека с увреждане в три области – социално функциониране, изпълнение на дейности в домашна среда и социални взаимоотношения. За всеки отделен въпрос се посочва по скалата степента, в която човекът с увреждане е зависим от грижа.

5.1. Социално функциониране

5.1. Проблеми, свързани със социалното функциониране По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблем, се отбелязва „0“.	Проблеми:					
	5.1.1. Самостоятелно използва транспорт, като качване и слизане в транспортно средство, пътуване с транспортно средство, избор на транспортно средство	0	1	2	3	4
	(въпросът е неприложим за човек с увреждане до 12-годишна възраст)					
	5.1.2. Самостоятелно управлява личен бюджет, като прави покупки, адекватни спрямо потребностите, изплаща дължими битови и други разходи, съобразява разполагаемите средства	0	1	2	3	4
	(въпросът е неприложим за човек с увреждане до 12-годишна възраст)					
	5.1.3. Самостоятелно и осъзнато пазарува, като може да прави избор, да заплаща и да достигне и посети съответния търговски обект	0	1	2	3	4
	(въпросът е неприложим за човек с увреждане до 12-годишна възраст)					
	5.1.4. Самостоятелно ползва публични услуги, като може да прави избор, да достигне и да ползва услугата на място	0	1	2	3	4
	(въпросът е неприложим за човек с увреждане до 18-годишна възраст)					
	5.1.5. Самостоятелно и осъзнато комуникира, като възприема информация чрез различните общоприсъщи форми за комуникация	0	1	2	3	4

³ Част 5 се попълва само при заявена потребност за предоставяне на механизма лична помощ.

	5.1.6. Самостоятелно и осъзнато комуникира, като възпроизвежда информация чрез различните общоприсъщи форми за комуникация	0	1	2	3	4
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 5.1.1. - 5.1.6.)	Общ брой точки:					

5.2. Изпълнение на дейности в домашна среда

5.2. Проблеми на човека с увреждане в изпълнение на дейности в домашна среда По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблеми, се попълва „0“	Проблеми:					
	5.2.1. Самостоятелно приготвя храна, като сандвич, смесване на продукти за единично ястие, готвене, включително за други хора (въпросът е неприложим за човек с увреждане до 12-годишна възраст)	0	1	2	3	4
	5.2.2. Самостоятелно и осъзнато се справя с ежедневната хигиена в дома, включително поддържане на облеклото, като почистване, подреждане и поддържане на ред (въпросът е неприложим за човек с увреждане до 12-годишна възраст)	0	1	2	3	4
Общ брой точки (сумиране на точките по редове 5.2.1. - 5.2.2.)	Общ брой точки:					

5.3. Социални взаимоотношения

5.3. Проблеми на човека с увреждане в социалните взаимоотношения По редове да се посочи дали се установява проблем и каква е степента на зависимост/затруднения (1, 2, 3, 4) съобразно възрастта и обичайните за нея състояния и умения. Ако няма проблеми, се попълва „0“.	Проблеми:					
	5.3.1. Да изгражда и поддържа самостоятелно контакти с други хора, в домашна среда, в затворена позната среда, в затворена непозната среда извън дома	0	1	2	3	4
	5.3.2. Да участва самостоятелно в дейности заедно с други хора, като инициира участията си, има интерес да участва, има възможност да участва	0	1	2	3	4

Общ брой точки (сумиране на точките по редове 5.3.1. - 5.3.2.)	Общ брой точки:
---	--------------------------------------

6 част: Участие в образователния процес или на пазара на труда

В тази част се попълва информация за проблемите, които среща човекът с увреждане в своята образователна или трудова интеграция. Отбелязва се и неговата настояща ангажираност в образователни или трудови дейности.

6.1. Включване в образователния процес

6.1.1. В каква образователна институция се обучава човекът с увреждане в момента?	1. Детска ясла 2. Детска градина 3. Училище 4. Специално училище 5. Център за специална образователна подкрепа 6. Друга. Посочете..... 7. Не се обучава. Посочете причините.....
6.1.2. В каква образователна степен се обучава човекът с увреждане в момента?	1. Предучилищно образование 2. Основно образование - начален етап I-IV клас - прогимназиален етап V-VII клас 3. Средно образование - първи гимназиален етап (профилирана/професионална паралелка) VIII-X клас - втори гимназиален етап (профилирана/професионална паралелка) XI-XII клас 4. Друга
6.1.3. В каква форма на обучение се обучава човекът с увреждане в момента?	1. Дневна 2. Вечерна 3. Задочна 4. Индивидуална 5. Самостоятелна 6. Дистанционна 7. Комбинирана 8. Обучение чрез работа (дуална система на обучение)
Каква подкрепа търси човекът с увреждане?	

6.2. Участие на пазара на труда (за хора с увреждания в трудоспособна възраст)

6.2.1. Упражнява ли човекът с увреждане трудова дейност в момента?	Да Да, заетост на пълен работен ден Да, заетост на непълен работен ден Да, свободна професия Да, подкрепена заетост Да, заетост в специализирано предприятие Да, заетост в социално предприятие Да, заетост в Център за защитена заетост Да, други	Не
6.2.2. Търси ли човекът с увреждане работа?	Да	Не
	Уточнете:	
6.2.3. Каква подкрепа търси човекът с увреждане?		

7 част: Обкръжение на човека с увреждане и необходимост от социални услуги/лична помощ

В тази част се попълва информация за подкрепата, която човекът с увреждане получава от своите роднини и близки, професионална грижа и необходимостта от лична помощ. Под подкрепа се разбира тази грижа, която се предоставя на човека с увреждане в допълнение на обичайното.

7.1. Подкрепа в семейна среда

7.1.1. Може ли човекът с увреждане да разчита на подкрепа от други лица – членове на семейство/домакинство и/или други?	Да		Не
	Ако да, от кого? 1. Партньор/съпруг/съпруга 2. Роднини 3. Близки, приятели, познати 4. Други, а именно:..... В какво се изразява подкрепата:		

7.2. Подкрепа чрез професионална грижа

7.2.1. Необходимост от професионална грижа	Да	Не
	Ако да, от какъв тип подкрепа? 1. Социални услуги 2. Друг вид специалист, а именно:..... 3. Друго.....	
	В какво се изразява подкрепата:	

7.3. Необходимост от лична помощ⁴

7.3.1. Има ли човекът с увреждане необходимост от предоставяне на лична помощ?	Да	Не	
	Ако да, пояснете <table border="1"> <tr> <td>Общият брой точки е сбор от получените точки по т. 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2 и 5.3.</td> <td>Общ брой точки: </td> </tr> </table>		Общият брой точки е сбор от получените точки по т. 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2 и 5.3.
Общият брой точки е сбор от получените точки по т. 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2 и 5.3.	Общ брой точки:		
7.3.2. От какъв брой часове за лична помощ се нуждае човекът с увреждане?	Общ брой часове (месечно): (словом)		
	Съгласно получения брой точки се определя степента на зависимост/затруднения, в която попада човекът с увреждане, а определянето на броя часове, които ще се предоставят на човека с увреждане за лична помощ, се извършва по реда на чл. 10, ал. 2 от Методиката за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания		
	• За хората с увреждания над 18-годишна възраст полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,235. • За хората с увреждания от 12- до 18-годишна възраст включително полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,313. • За хората с увреждания до 12-годишна възраст полученият общ брой точки се умножава по коефициент 1,556.		

8 част: Целеви помощи

8.1. Необходимост от приспособяване на жилище

В тази част се попълва информация за жилищните условия на човека с увреждане.

⁴ Задължително се попълва при определяне на предоставянето на механизма лична помощ.

8.1.1. Подходящи ли са условията, при които живее човекът с увреждане в момента?	Да Не	Пояснение:
8.1.2. Отговаря ли средномесечният доход на член от семейството на човека с увреждане на условията за отпускане на финансова подкрепа за приспособяване на жилище по реда на Закона за хората с увреждания	Да Не	Средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е в размер Линия на бедност -
8.1.3. Получавал ли е човекът с увреждане целева помощ за приспособяване на жилище през предходните 10 години?	Да Не	Ако да - кога
8.1.4. Необходимо ли е приспособяване на жилището?	Да Не	Пояснение:.....

8.2. Необходимост от ползване на общинско жилище

В тази част се попълва информация за наличието на условия за предоставяне на целева помощ за наем на общинско жилище на човека с увреждане.

8.2.1. Има ли човекът с увреждане сключен договор за настаняване в общинско жилище	Да Не	Ако да: 1. Титуляр по договора (име и фамилия) - 2. Връзка с човека с увреждане: - родител на дете с увреждане; - законен представител на поставено под пълно запрещение лице с трайно увреждане.
---	----------	---

8.2.2. Какъв е статусът на човека с увреждане?		1. Самотно живеещо лице; 2. Дете с трайни увреждания; 3. Лице, поставено под пълно запрещение; 4. Друго:.....
8.2.3. Допълнителна информация (ако е необходимо)		

8.3. Необходимост от предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ)

В тази част се попълва информация за наличието на условия за предоставяне на целева помощ за ПСПСМИ на човека с увреждане.

8.3.1. Използва ли човекът с увреждане ПСПСМИ?	Да Не	Ако използва - какъв вид
8.3.2. Установена ли е от органите на медицинската експертиза потребност от ползване на ПСПСМИ?	Да Не	Ако да – какъв вид/видове
8.3.3. Допълнителна информация (ако е необходимо)		

8.4. Необходимост от покупка на лично моторно превозно средство (ЛМПС)

В тази част се попълва информация за наличието на условия за предоставяне на финансова подкрепа за покупка на лично моторно превозно средство (ЛМПС).

8.4.1. Притежава ли човекът с увреждане ЛМПС в момента?	Да Не	Пояснение:
8.4.2. Установено ли е затруднение в придвижването?	Да Не	

8.4.3. Подпомага ли ползването на ЛМПС социалното приобщаване и независимия живот на човека с увреждане?	Да Не	Пояснете по какъв начин:
8.4.4. Какъв е статусът на човека с увреждане?		1. Работещ 2. Учащ 3. Друго Посочете.....
8.4.5. Отговаря ли средномесечният доход на член от семейството на човека с увреждане на условията за отпускане на финансова подкрепа за покупка на ЛМПС по реда на Закона за хората с увреждания?	Да Не	Средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е в размер Линия на бедност -
8.4.6. Получавал ли е човекът с увреждане целева помощ за покупка на ЛМПС в предходните 5 години?	Да Не	Ако да - кога
8.4.7. Допълнителни пояснения (ако е необходимо)		

8.5. Необходимост от ползване на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги

В тази част се попълва информация за необходимостта от предоставяне на човека с увреждане на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги. Необходимостта се преценява спрямо степента на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане на човека с увреждане.

8.5.1. Нуждае ли се човекът с увреждане от ползване на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги?	Да Не	Пояснение:
--	----------	------------

8.5.2. Нуждае ли се човекът с увреждане от придружител за ползване на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги?	Да Не	Пояснение:
8.5.3. Допълнителни пояснения (ако е необходимо)		

9 Част: Предоставяне на месечна финансова подкрепа

В тази част се попълва информация за необходимостта от предоставяне на месечна финансова подкрепа на хората с трайни увреждания над 18-годишна възраст. Необходимостта се преценява спрямо степента на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане на човека с увреждане, определени от орган на медицинската експертиза.

9.1. Вид на получаваната пенсия от човека с трайно увреждане?		1. Пенсия за инвалидност поради общо заболяване 2. Пенсия за инвалидност поради трудова злополука или професионална болест 3. Социална пенсия за инвалидност 4. Друго
9.2. Допълнителни пояснения (ако е необходимо)		

10 част: Желание на човека с увреждане и допълнителна информация

В тази част се попълва желанието на човека с увреждане да ползва определена/определени социална/социални услуга/услуги или други подкрепящи мерки, продължителността, за която иска да ги ползва, както и желанието му за развитие.

10.1. Какви услуги/подкрепящи мерки би желал да ползва човекът с увреждане?

10.2. Каква е мотивацията на човека с увреждане за социално приобщаване?

10.3. Моля отбележете други съществени обстоятелства, ако има такива:

(име и фамилия на служител, водещ случая/подпис)

.....